

Kendelse i faglig voldgiftssag FV2013.0033,

afsagt den 12. april 2013

Fagligt Fælles Forbund
(forhandlingssekretær Jacob Scavenius)

mod

Dansk Byggeri
for
HEFA Wallsystems Denmark A/S
(konsulent Erling Olsen)

Uoverensstemmelsen angår, om der med udenlandske arbejdstagere er indgået gyldige akkordaf-
taler, og om virksomheden med fremlagte akkordaftaler har foretaget tilstrækkelig aflønning i hen-
hold til Murer- og Murerarbejdsmandsoverenskomsten.

Klager har nedlagt påstand om, at den indklagede virksomhed skal betale skyldig løn, SH/FF penge,
feriepenge og pension, i alt 1.535.302,42 kr.

Indklagede har principalt påstået frifindelse.

For det tilfælde, at det fastlås, at arbejdet skal udføres som timelønsarbejde, har indklagede ned-
lagt en subsidiær påstand om, at arbejdet skal aflønnes efter Bygge- og Anlægsoverenskomsten og
efter Murer- og Murerarbejdsmandsoverenskomsten med en fordeling på 70/30 %.

Sagen blev mundtligt forhandlet den 3. april 2013 med undertegnede fhv. højesteretsdommer Poul
Sørensen som opmand.

Der blev afgivet forklaring af faglig konsulent Marcin Novakowski, opmåler Paul Jentzsch, opmåler
Rasmus Barfod og direktør Søren Andersen.

Baggrunden for sagen

Virksomheden har bl.a. udført facadepuds-/isoleringsarbejder på tre byggepladser i Humlebæk, Tranbjerg og Brøndby. Arbejdet består i opsætning af isoleringsbatts med påfølgende pudsearbejde. De ansatte er alle udenlandske arbejdstagere, fortrinsvis polakker.

Der har været afholdt gentagne organisationsmøder, hvor virksomheden er blevet pålagt at fremsende dokumentation i form af ansættelsesbeviser, løn- og timesedler, akkordaftaler, ferie- og SH/FF-opgørelser og pensionsindbetalinger mv., og senest på et organisationsmøde den 19. november 2012 blev virksomheden for mangelfuld dokumentation pålagt en bod på 10.000 kr., hvilken bod er betalt den 25. januar 2013.

Klagers betalingskrav er opgjort som timelønsarbejde med udgangspunkt i fremsendte lønsedler for perioden ugerne 22-45 i 2012, i alt for 24 arbejdstagere, og klager har erklæret at ville tilpasse sit krav for den efterfølgende periode efter nærværende voldgiftsafgørelse. Lønberegningen er lavet ud fra en overenskomstmæssig arbejdsuge på 37 timer, og timer herudover er opgjort som overarbejde. Timelønnen er beregnet som svendetimer iht. Murer- og Murerarbejdsmandsoverenskomsten, dvs. 136,25 kr. Klagers krav er således opgjort som det beløb, der for den omhandlede periode i alt yderligere skulle være betalt til medarbejderne.

Virksomheden har for voldgiftsretten fremlagt en række akkordaftaler dateret i februar 2013, dvs. væsentligt senere end den periode, som nærværende sag angår. Firmaet har løbende i akkorderne udbetalt akkordforskud med 112,50 kr. pr. time.

Forklaringer

Marcin Novakowski har forklaret, at han var på byggepladsen i Humlebæk med en byggepladspatrulje den 4. december 2012. Der arbejdede da 16 ansatte fra HEFA på pladsen med isolerings- og pudsearbejde. De var alle polakker. De arbejdede i ét sjak og fordelte selv arbejdet imellem sig. De oplyste, at de arbejdede 8½ time mandag-fredag og 5 timer om lørdagen, altså i alt 47 timer om ugen excl. pauser. Det blev endvidere oplyst, at de blev aflønnet med 112 kr. timen. For vidnet var der tale om rent timelønsarbejde. Der blev intet oplyst om en eventuel akkord. Tværtimod blev et spørgsmål herom besvaret benægtende. De 16 medarbejdere arbejdede ind imellem også på andre af HEFA's pladser, bl.a. på pladsen i Brøndby.

Paul Jentzsch har forklaret, at han i begyndelsen af 2012 med en BAT-patrulje besøgte pladsen i Tranbjerg, hvor 5 polakker da arbejdede med Rockwool-puds. De oplyste, at de fik udbetalt ca. 10

euro i timen. Han har også efterfølgende besøgt pladsen, hvor da 5-7 mand arbejdede som et sjak. Arbejdet på pladsen blev afsluttet i oktober/november 2012.

Rasmus Barfod har forklaret, at han i september 2012 i anden anledning besøgte byggepladsen i Brøndby, hvor 6-7 HEFA-ansatte polakker da var beskæftiget med facadeisolering. I maj 2012 havde andre fra 3F besøgt pladsen og konstateret, at et antal polakker arbejdede for HEFA på pladsen.

Søren Andersen har forklaret, at virksomheden har solgt isoleringsmaterialer i 6 år og selv udført facadeisolering de sidste par år. Arbejdet i Brøndby – og dermed de polske medarbejdere – overtog HEFA fra en tysk underentreprenør, der stoppede. HEFA har dermed selv stået for arbejdet i Brøndby fra april 2012 og i Humlebæk fra sommeren 2012, da arbejdet dér blev påbegyndt. En tredjedel af folkene er murere, men da de alle har erfaring med facadeisolering, fordeler de selv arbejdet imellem sig. Arbejdet i Tranbjerg overtog HEFA i sommeren 2012, efter at en tysk underentreprenør var gået konkurs. Alt arbejde er blevet udført i akkord, idet HEFA i Tranbjerg og Brøndby blot har videreført de akkordaftaler, som folkene havde indgået med den tidligere entreprenør, og som så løbende mundtligt er blevet gentaget, efterhånden som arbejdet på de enkelte boligblokke er skredet frem. HEFA har således selv fra begyndelsen kun indgået akkordaftalerne vedrørende pladsen i Humlebæk, hvor arbejdet er blevet udført af de samme folk som på pladsen i Brøndby. HEFA har løbende udbetalt akkordforskud med 112,50 kr. i timen til dem alle, idet resten er reguleret ved akkordopgørelserne. Der medgår erfaringsmæssigt 47-60 minutter pr. m², og i overensstemmelse hermed har HEFA i akkorderne betalt folkene svarende til i alt 170 kr. pr. m². I Brøndby blev der løbende arbejdet på 16 boligblokke, hvor hver blok blev opgjort for sig. Akkordunderskud blev blot videreført til næste blok. Akkorderne i Humlebæk blev aftalt og opgjort på samme grundlag. Der er som tillæg til akkorderne betalt for nogle mindre ekstraarbejder. Men der er ikke blevet betalt noget beløb for ulempe eller daglønsarbejde i øvrigt, idet der slet ikke har været sådanne timer. Arbejdet blev tilrettelagt således, at folkene arbejdede 3 uger på pladsen og derefter holdt fri en uge hjemme i Polen. Folkene kom og rejste ofte midt i en kalenderuge. Han er ikke bekendt med, om medarbejderne har afholdt ferie ud over i de nævnte friuger.

Anbringender

Klager har gjort gældende, at der ikke foreligger nogen gyldig akkordaftale, og arbejdet skal derfor opgøres som timelønsarbejde, således som klager har gjort det, og det må herved komme virksomheden til skade, at den ikke i tide har fremlagt de nødvendige oplysninger om arbejds- og lønforholdene. Der er ikke i henhold til Murer- og Murerarbejdsmandsoverenskomstens § 9 indgået nogen gyldig aftale om andet end sædvanlig arbejdstid, og derfor har klager med rette opgjort time-

lønnen med udgangspunkt i den sædvanlige arbejdstid på 37 timer for alle uger, dvs. med mindst 37 timer i alle uger, og med overtidstillæg i de uger, hvor der har været arbejdet mere end 37 timer. Der har da heller ikke fra indklagedes side været rejst indsigelse på organisationsmøderne mod, at de omhandlede arbejder i det hele er omfattet af Murer og Murerarbejdsmandsoverenskomsten.

Indklagede har heroverfor gjort gældende, at alt arbejde er udført som akkordarbejde og med betaling i henhold hertil. I tilfælde af, at arbejdet skal aflønnes som timelønsarbejde, skal kun højst 30 % af timerne betales som svendetimer i henhold til Murer- og Murerarbejdsmandsoverenskomsten. Virksomheden har med folkene aftalt en arbejdstid på ca. 48 timer i 3 uger med en uges afspadsering herefter, og virksomheden har herved tages udgangspunkt i Bygge og Anlægsoverenskomstens § 9. Arbejdstidsaftalen er allerede derfor ikke blevet søgt godkendt af den lokale 3F afdeling.

Efter bevisførelse, procedure og votering kunne der ikke opnås enighed eller flertal for en afgørelse blandt de af hver af parterne valgte medlemmer af voldgiftsretten. Afgørelsen træffes derfor af opmanden.

Opmandens begrundelse og resultat

Efter sin overtagelse af facadeisoleringsarbejderne i Brøndby og Tranbjerg videreførte den indklagede virksomhed – således som det efter bevisførelsen må lægges til grund – beregnings- og udbetalingsgrundlaget i de hidtidige entreprenørers akkordaftaler med de polske medarbejdere, ligesom samme beregnings- og udbetalingsmåde blev anvendt for akkorderingen af facadeisoleringsarbejdet på arbejdspladsen i Humlebæk, hvor arbejdet i hvert fald hovedsagelig blev udført af de samme medarbejdere som i Brøndby. Det er efter Murer- og Arbejdsmandsoverenskomsten ikke noget ubetinget krav for at anerkende akkordaftaler som gyldige, at de foreligger i skriftlig form, jf. herved § 20, stk. 9. Efter de fremlagte akkordaftaler og bevisførelsen i øvrigt findes der herefter ikke grundlag for at antage, at virksomheden ikke på de 3 arbejdspladser løbende har indgået i princippet gyldige akkordaftaler med medarbejderne om udførelsen af facadeisoleringsarbejdet.

For afgørelsen af klagers krav må der herefter tages udgangspunkt i de således indgåede akkordaftaler.

I henhold til Murer- og Arbejdsmandsoverenskomstens § 66 om udenlandske arbejderes løn- og arbejdsforhold bør alt arbejde inden for bygge- og anlægsbranchen i Danmark foregå på overenskomstmæssige vilkår, hvorved medarbejdernes løn, arbejdstid og arbejdsvilkår i øvrigt sikres, jf. §

66, stk. 2. Denne forpligtelse kan en virksomhed selvsagt ikke tilsidesætte eller omgå ved, at der med de udenlandske medarbejdere indgås akkordaftaler, der samlet set reelt stiller dem dårligere end ifølge overenskomstgrundlaget i øvrigt. Hertil kommer, at det i henhold til overenskomstens § 66, stk. 8, påhviler den indklagede virksomhed at bevise, at overenskomstens bestemmelser er overholdt. Selv om der som nævnt ikke er grundlag for at fastslå, at det ikke gyldigt er aftalt med de polske medarbejdere, at arbejdet løbende skulle udføres i akkord, findes akkordsummerne efter bevisførelsen om medarbejdernes løn- og arbejdsvilkår herefter skønsmæssigt at måtte forhøjes. Der er herved henset til, at der løbende under akkorderne alene er blevet udbetalt akkordforskud med mindstetimelønnen i henhold til Bygge- og Anlægsoverenskomsten, at medarbejderne desuagtet i ikke ubetydeligt omfang har arbejdet sig i underskud på akkorderne, og at der uanset facadeisoleringsarbejdernes omfattende og langvarige karakter ikke i nogen af de mange akkorder ses at være betalt for sædvanligt forekommende daglønsarbejde. På denne særlige baggrund findes akkordopgørelserne skønsmæssigt at måtte skulle forhøjes med 15 %.

Med det således anførte indhold tages klagers krav herefter til følge.

Herefter bestemmes:

Indklagede, HEFA Wallsystems, skal for det facadeisoleringsarbejderarbejde på pladserne i Brøndby, Tranbjerg og Humlebæk, som sagen angår, til klageren, Fagligt Fælles Forbund, betale et beløb, der svarer til 15 % af akkordsummen ifølge akkordopgørelserne gældende for ugerne 22-45 i 2012.

Hver part bærer egne omkostninger og skal betale halvdelen af opmandens honorar mv.

Poul Sørensen